

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 marca 2022 r.

Pozycja 56

POSTANOWIENIE

z dnia 22 lutego 2022 r.

Sygn. akt Ts 116/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański – przewodniczący

Jakub Stelina – sprawozdawca

Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej K.R.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 lipca 2019 r. (data nadania), K.R. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że art. 292 w związku z art. 172, art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.) w zakresie, w jakim „stanowią one podstawę prawną nabycia w drodze zasiedzenia przed 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego” jest niezgodny z art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1, a także art. 21 ust. 1 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a ponadto z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175).

Skarżący wskazał, że przedmiotem skargi jest utrwalona w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych wykładnia zakwestionowanych przepisów, zgodnie z którą możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 r., tj. przed dniem wprowadzenia do ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, ze zm.) przepisów regulujących instytucję służebności przesyłu. Wykładnia ta narusza, jego zdaniem, prawo własności, zasadę demokratycznego państwa prawnego, proporcjonalności oraz równości.

2. Postanowieniem z 11 września 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 28 września 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej wskazując, że pełnomocnictwo – przesłane w ramach wykonania zarządzenia sędziego TK z 30 stycznia 2020 r. wzywającego do usunięcia braków formalnych skargi – udzielone zostało 17 lutego 2020 r., czyli już po otrzymaniu tego wezwania. Trybunał podkreślił również, że zostało ono udzielone do reprezentowania skarżącego w sprawie opatrzonej sygnaturą Ts 116/19, która została nadana skardze już po jej wniesieniu do Trybunału. Wskazał także, że nie jest możliwe potwierdzenie czynności procesowych dokonanych przez niewłaściwie umocowanego pełnomocnika, ponieważ naruszałoby to bezwzględny wymóg przewidziany w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (DZ. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.p.t.TK).

3. W zażaleniu z 5 października 2020 r. (data nadania) skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału z 11 września 2020 r. w całości, wnosząc o jego zmianę i nadanie biegu skardze konstytucyjnej oraz przyjęcie jej do rozpoznania. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił „naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 44 ust. 1 i [art.] 61 ust. 3 i 4 pkt 2 [u.o.t.p.TK] w związku z art. 36 [u.o.t.p.TK] w związku z art. 130 § 3 [ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.)]”. Zdaniem skarżącego, skoro Trybunał dostrzegł brak pełnomocnictwa i wezwał do jego usunięcia, to skarżący powinien mieć „realną możliwość usunięcia tego braku, tj. przedstawienia dokumentu prezentującego wolę strony w ustanowieniu pełnomocnika oraz popierającego poczynione przez niego w sprawie czynności”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Trybunał przypomina, że przesłane pełnomocnictwo zostało udzielone 17 lutego 2020 r., czyli już po wezwaniu skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi. Ponadto zostało ono udzielone do reprezentowania skarżącego w sprawie opatrzonej sygnaturą Ts 116/19, która została nadana skardze już po jej wniesieniu do Trybunału. Okoliczności te jednoznacznie wskazują, że skarga została sporządzona przez niewłaściwie umocowanego pełnomocnika, przez co doszło do naruszenia art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK.

W zażaleniu skarżący wskazał, że nie budzi wątpliwości okoliczność faktyczna dotycząca daty udzielenia pełnomocnictwa. Problem prawny – jego zdaniem – dotyczy „następczego potwierdzenia przez stronę czynności procesowej dokonanej przez osobę działającą w charakterze pełnomocnika, ale bez należytego umocowania w chwili dokonywania tych

czynności, przy czym „rozważania należy zawęzić do kwestii dopuszczalności zatwierdzenia czynności dokonanych przez osobę, która mogła być pełnomocnikiem”.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, że nie budzi wątpliwości okoliczność, iż „Trybunał nie był uprawniony do odmowy nadania biegu skardze bez wyznaczenia stronie terminu, w ciągu którego może ona potwierdzić czynność procesową w postaci wniesienia skargi i działania za nią przed Trybunałem”. Zgodnie z art. 36 u.o.t.p.TK w zakresie nieuregulowanym w u.o.t.p.TK do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.). Skarżący, powołując się na treść art. 97 § 2 k.p.c. wskazał, że przepis ten „pozwala na wyznaczenie stronie terminu do wyznaczenia pełnomocnika albo przedstawienia zatwierdzenia swej czynności przez tę stronę”. Zdaniem Trybunału zajęte przez skarżącego stanowisko – na gruncie postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi konstytucyjnej – należy uznać za nietrafione, bowiem do wniesienia skargi konstytucyjnej ma zastosowanie art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p.TK, który wskazuje wymóg dołączenia do skargi pełnomocnictwa szczególnego. Niespełnienie tego warunku jest brakiem formalnym, podlegającym usunięciu w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK. Natomiast potwierdzenie czynności procesowej przewidziane w art. 97 k.p.c. ma zastosowanie do czynności procesowych, które mają miejsce już po zainicjowaniu postępowania. Znajduje to odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazał, że na gruncie postępowania cywilnego brak umocowania adwokata do wniesienia skargi kasacyjnej nie może być uzupełniony przez zatwierdzenie tej czynności procesowej przez stronę (zob. postanowienie SN z 7 marca 2000 r., sygn. akt IV CZ 12/00, Legalis).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.